

Prof. dr David Đ. Dašić, ISTORIJA DIPLOMATIJE, Institut za međunarodnu politiku i privredu, Beograd, 2015, 840 str.

Drugo i dopunjeno izdanje knjige *Istorija diplomatije: evolucija diplomatskog metoda u političkoj istoriji* iz pera prof. dr Davida Đ. Dašića po sveobuhvatnosti predstavlja jedinstveno i kapitalno delo u oblasti proučavanja međunarodne politike i međunarodnih odnosa bez presedana u domaćoj akademskoj literaturi i šire. Autoru treba odati priznanje za odvažnost da se sam, bez saradnika, uhvati u koštac sa obimnom domaćom i inostranom građom i izvorima radi izrade ovog, po svemu monumentalnog dela. Kao vrstan univerzitetski profesor, diplomata i ambasador, dr Dašić je uspeo da na jezgrovit, precizan i jednostavan način, strpljivo i vešto izbegavajući stereotipe i jednostranosti nacionalne mitologije i ideološke pristrasnosti, u samo jednoj knjizi obuhvati gotovo celokupnu povest međunarodnih odnosa od – civilizacija Starog veka do danas. Delo daje gotovo enciklopedijski prikaz praktično svih najvažnijih događaja, činioaca i ličnosti koji su u daljoj i bližoj prošlosti oblikovali svetske povodne tokove, globalnu političku geografiju i viševekovno regionalno i globalno nadmetanje za uticaj i nadmoć.

Monografija je podeljena na dva osnovna istorijska bloka: 1) Stara diplomatija (Knjiga I), gde se u prvom delu obrađuje diplomatija Starog veka od Vavilonskog carstva do pada Zapadnog rimskog carstva, a u drugom diplomatija srednjevekovnih istočnoevropskih država, zapadnoevropskih i, konačno, slovenskih srednjevekovnih zemalja; i 2) Nova diplomatija (Knjiga II), koja ima dvadeset i dva poglavlja koja pokrivaju razdoblje od otkrića tzv. Novog sveta do ukrajinske krize.

Izabrana sistematizacija monografije *Istorija diplomatije* omogućava čitaocu veliku preglednost i lak pristup željenoj povodnoj faktografiji, pri čemu je sačuvan jasan hronološki redosled istorijskih zbivanja i njihovog uticaja na oblikovanje sveta u određenim vremenskim razdobljima, uključujući tu i stanje, protivrečnosti, neravnoteže, izazove i probleme sa kojima se suočava svet današnjice.

Posebno pada u oči činjenica da je autor u obradi razdoblja koje je nastupilo posle Drugog svetskog rata uspeo da se odupre izazovima za svojevrsnu reviziju povesti a čemu su, inače, podlegli brojni srpski istoričari i publicisti posle pada Berlinskog zida i promene društveno-političkog sistema u našoj zemlji. Na tim linijama dat je objektivan prikaz hladnoratovske podele sveta, njenih ideoloških polazišta i ciljeva i posledica blokovskog nadmetanja na globalnom planu (trka u naoružanju, lokalni ratovi, mešanje u unutrašnje stvari suverenih zemalja i sl).

Za razliku od većine domaćih istoričara koji sa omalovažavaju, pa čak i izvesnim prezirom, gledaju na spoljnu politiku nekadašnje jugoslovenske države, autor je posvetio

pažnju i procesu dekolonizacije, kao i nastanku i aktivnostima Pokreta nesvrstanosti, te njegovom delovanju u savremenim međunarodnim uslovima, zahvaljujući kome je SFRJ uživala međunarodni ugled koji je daleko prevazilazio njenu veličinu i ekonomsku i vojnu moć. Nažalost, odricanje od osnovnih načela politike nesvrstanosti i Povelje Ujedinjenih nacija – kao što su suverena jednakost država bez obzira na njihovu veličinu i moć, zaštita suvereniteta i teritorijalnog integriteta, poštovanje međunarodno priznatih granica, nemešanje u unutrašnje stvari drugih zemalja, pravo na izbor sopstvenog puta unutrašnjeg razvoja i međunarodnog položaja, mirno rešavanje sporova – gotovo da su zaboravljene kategorije u rečniku naših autora iz oblasti međunarodne politike i odnosa, a gotovo anatemisane od strane političara bez obzira na njihovu partijsku pripadnost.

Najbolji argument relevantnosti osnivanja Pokreta nesvrstanosti je Deo V (Knjiga II), koji nosi naziv „'Ratna' diplomatija posle Drugog svetskog rata”, čija su tri poglavlja posvećena lokalnim oružanim sukobima u vreme tzv. Hladnog rata, državnim udarima i „revolucijama”, te lokalnim ratovima i prevratima posle pada Berlinskog zida.

Drugo, aktuelizovano izdanje knjige prof. dr Davida Đ. Dašića *Istorija diplomatije: evolucija diplomatskog metoda u političkoj istoriji* zaslužuje pažnju ne samo stručnih krugova, političara, diplomata, spoljnopolitičkih novinara i medijskih analitičara, već i šire čitalačke publike, jer predstavlja svojevrsnu potvrdu maksime *historia est magistra vite*, i zato što omogućava da se kroz podsećanje na istorijske činjenice bolje razumeju i sagledaju savremeni svetski konflikti i sporovi, koji gotovo po pravilu imaju duboke istorijske uzroke i korene i opredeljuju sudbine i položaj država i naroda u savremenim međunarodnim odnosima.

Milisav PAIĆ